

TILVÆKST Salgsafgrøder nr. 32

Indhold

- **MARK**
- Aktuelt i marken
- Husk at forhøre dig hos kommunen forinden træfældning
- **REGLER OG TILSKUD**
- Sørg for at have styr på statussedlen
- Disponeringer – vær opmærksom på midlernes udløb
- Tilskudssatser 2023
- Vandings mængde – husk indberetning
- Vær meget opmærksom inden du underskriver en leverandøraftale
- Tilskud til hegning og rydning
- Udtagning af lavbundslande

MARK

Aktuelt i marken

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Sneen daler i disse dage og markarbejdet er sat på pause de fleste steder. Dette er sidste nummer i 2023, næste nummer vil udkomme i begyndelsen af februar.

Hele holdet bag Tilvækst Salgsafgrøder ønsker dig og din familie en glædelig jul og et godt nytår.

Kerb, frost og sne

Der ligger stadig sne mange steder. Vær opmærksom på, at Kerb kan udbringes på frosne arealer, men ikke på arealer med sne, da der er risiko for overfladeafstrømning.

Kerb må udbringes på raps frem til udgangen af december, benyt 1-1,25 l/ha Kerb 400 SC. Højeste dosis vælges, hvis der er væselhale, agerrævehale, italiensk rajgræs eller ubehandlet fuglegræs i marken.

Vårudsæd

Der er som altid rift om de nyeste sorter og det er derfor fornuftigt at bestille vårsæd, hvis det ikke allerede er gjort, især hvis du ønsker en bestemt sort. Med baggrund i forsommertørken i starten af sommeren og deraf vigende udbytter og kvalitet i fremavlsparterne, må der forventes en stram forsyningssituation.

Husk at forhøre dig hos kommunen forinden træfældning

Af SEGES

Har du arealer beliggende op til vandløb, hvor der står træer langs, så kan det vanskeliggøre markdriften, kørsel med maskiner mv. Træerne kan også vanskeliggøre vedligeholdelsen af vandløbet, da det kan være svært at foretage grødeskæring og oprensning af vandløbet. Det er dog værd at bemærke, at træer, der står i tæt tilknytning til et vandløb, herunder ned ad vandløbets brinker, betragtes som en del af vandløbet.

Det er ikke lovligt at ændre et vandløb uden forudgående tilladelse fra vandløbsmyndigheden (kommunen). Når træer betragtes som en del af vandløbet, så vil fældning også betragtes som en ændring. Fældning af træer langs vandløb kræver en forudgående tilladelse, da det går udover sædvanlig vedligeholdelse af vandløbet. Sædvanlig vedligeholdelse indbefatter beskæring af træer og buske, og foretages for at sikre, at vandafløden opretholdes.

Som bredejer er du kun forpligtet til at vedligeholde et vandløb, hvis det er klassificeret som et privat vandløb. Er vandløbet klassificeret som et offentligt vandløb, så er det kommunen, som har vedligeholdelsespligten.

For offentlige vandløb fremgår det ofte af deres regulativer, at træer og buske langs vandløbene ikke må fjernes uden tilladelse fra kommunen. Det samme gør sig gældende for de vandløb, som er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3. Her er der dog mulighed for at få meddelt en dispensation.

Ønsker du at foretage yderligere end beskæring af træer langs vandløb, dvs. fælde træer eller foretage en udtynding af træerne, så anbefales du altid at forhøre dig hos kommunen forinden. De vil kunne vejlede om, hvilke tilladelser og/eller dispensationer, det kræves.

REGLER OG TILSKUD

Sørg for at have styr på statussedlen

Af planterådgiver Susanne Frydendal Nielsen

Sæt lagerstatus for både kemi og gødning på "to do listen". Hvis du ikke allerede har lavet mark- og gødningsplan, vil din planterådgiver nemt kunne tage udgangspunkt i din beholdning. Men vær også opmærksom, når statussedlen til regnskab skal udfyldes her til årsskiftet; der skal være overensstemmelse mellem det du har på lager af husdyrgødning og handelsgødning og det der oplyses til skattevæsenet og Landbrugsstyrelsen via gødningsregnskabet. Det kan forekomme, at der kontrolleres på tværs af registre.

Ligeledes skal du være opmærksom på at gødningskvoten til græsmarker hænger sammen med produktiviteten på marken.

For at få kvælstofnormen til et græsareal, skal der høstes et udbytte mindst svarende til normudbyttet. Du skal kunne dokumentere udnyttelsen af græsset ift. den kvælstofkvote du har angivet på arealet. I forbindelse med en eventuel kontrol vil Landbrugsstyrelsen se på:

- Om du har nok dyr til at kunne optage den mængde græs, du har produceret
- Om du har andre jordbrugerens dyr til at afgræsse din arealer
- Om du har solgt dine slæt til andre
- Om du har anvendt græsset i eget gårdbiogasanlæg.

Hvis græsset udnyttes ved salg, skal det dokumenteres ved fakturaer med angivelse af mængde i FE. Hvis der er produceret mindre end forventet kan gødningskvoten i stedet nedskrives, så den svarer til produktiviteten. Hvis du er i tvivl, kan du drøfte dette med din planterådgiver.

Disponeringer – vær opmærksom på midlernes udløb

Der er grund til at være opmærksom hvis der skal indkøbes nye glyphosatmidler. Nogle glyphosatmidler udløber ved årsskiftet og erstattes af nye midler. Andre midler udløber i løbet af 2024, det er derfor vigtigt at være opmærksom på midlets udløbsdato, hvis du har brug for at indkøbe glyphosat til den kommende sæson. Du kan se midlernes godkendelse på middeldatabasen.dk eller med appen Kemitjek, som kan benyttes gratis frem til årsskiftet.

I forhold til den kommende sæson, kan også nævnes at Bayer oplyser, de har ansøgt om godkendelse af Propulse til frøgræs, men godkendelsen er endnu ikke gået igennem.

Tilskudssatser 2023

Udbetalingen af landbrugsstøtte er begyndt, der er dog endnu kun udsendt få udbetalingsbreve. Landbrugsstyrelsen oplyser, at udbetalingsbrevene er forsinkede pga. tekniske udfordringer, de forventer at udsende udbetalingsbrevene inden jul. Ligeledes oplyser Landbrugsstyrelsen at udbetalingerne kan komme drypvis, dvs. at udbetalingen for én bioordning kan komme inden fx grundbetalingen.

Nedenfor er listet satserne for de forskellige ordninger, se tabel 1. De er højere end det oprindeligt udmeldte. Det skyldes, at tilskudssatserne til disse ordninger kan reduceres eller forhøjes inden for et fastlagte spænd for at håndtere over- eller underansøgning. Da der generelt på bio-ordningerne har været underansøgning i 2023, er tilskudssatserne forhøjet. I 2023 er bioordningernes tilskudssatser forhøjet til det maksimalt tilladte, og tilskudssatsen for grundbetaling er også forhøjet.

Tabel 1 Tilskudssatser til udbetaling for 2023. kilde: [Landbrugsstyrelsen.dk](https://landbrugsstyrelsen.dk)

Ordning	Tilskudssats (kr. pr. hektar)
Grundbetaling	1.998,80
Miljø- og klimavenligt græs	1.648,01
Varieret planteproduktion	677,18
Ekstensivering med slæt	3.882,32
Biodiversitet og bæredygtighed	3.016,92
Økologisk arealtilskud (basis)	954,51
Økologisk arealtilskud (tillæg til N-reduktion)	715,73
Økologisk arealtilskud (tillæg til omlægning)	1.759,88
Økologisk arealtilskud (tillæg til frugt og bær)	4.404,16

Tilskudssatserne er alene gældende for udbetalinger for ansøgningsåret 2023, og der vil på baggrund af antal ansøgninger til ordningerne i 2024 blive beregnet nye tilskudssatser til udbetaling for ansøgningsåret 2024.

Vandings mængde – husk indberetning

Husk at du skal indberette til kommunen hvor meget vand, du har oppumpet til markvanding i år. Fristen for indberetning er ved udgangen af januar i alle kommuner.

Har du spørgsmål i forhold til dette eller brug for hjælp i forbindelse med ansøgning om eller fornyelse af vandingstilladelsen er Per Lousdal klar med assistance, han kan kontaktes på tlf. 9629 6641 eller pll@sagro.dk

Vær meget opmærksom inden du underskriver en leverandøraftale

Der etableres biogasanlæg som aldrig før, og mange landmænd vil blive kontaktet med kontraktudkast for det fremtidige samarbejde med biogasanlægget. Det er vigtigt, at du forbereder dig godt og søger rådgivning og hjælp, inden du underskriver en leverandøraftale, da aftalevilkårene kan have vidtgående konsekvenser for dig og din bedrift.

Kilde: SEGES

Når landmænd leverer gylle og gødning til biogas, er mange af leverandøraftalerne udarbejdet af biogasselskabet. Derfor skal du være opmærksom på at få en række punkter med i aftalen, som er til din og bedriftens fordel.

Rundt om i landet skyder der biogasanlæg op med en hastighed, som ikke tidligere er set. Dermed bliver der flere og flere anlæg, som gerne vil have aftaler med landmænd om levering af husdyrgødning.

Der er mange forskellige ejere af biogasanlæggene, og de leverandøraftaler, som landmændene præsenteres for, er også meget forskellige. Nogle er kortfattede, hvor man kun forholder sig til det allermest elementære, mens andre er meget omfangsrige.

Fælles for aftalerne er dog, at det er biogasanlægget, der har forfattet dem. Du vil derfor ofte opleve, at aftalebestemmelserne er udarbejdet på en måde, som mest er til fordel for biogasselskabet.

Ingen skabelon for en perfekt leverandøraftale for biogas

Der findes ikke en skabelon for en "perfekt aftale", da forholdene typisk er forskellige fra anlæg til anlæg, og fra leverandør til leverandør. Men nogle af de emner, der ofte vil være vigtige at få med i aftalen, kan du se i listen nedenfor.

Listen er ikke fyldestgørende, og udviklingen på området går så stærkt, at der hele tiden dukker nye problemstillinger op, man bør forholde sig til i aftalen.

Men det er vigtigt, at du holder dig for øje, at det er før aftalen underskrives, du skal forholde sig til, om der er tale om aftalevilkår, du kan overholde og leve med – ikke mindst i forhold til en eventuel risiko for din bedrift.

Ønsker du at få gennemgået og vurderet den aftale, du er blevet forelagt, kan du kontakte din planterådgiver, som kan henvise til den relevante rådgiver hos SAGRO.

Vigtige punkter at få med i biogasaftalen

- 1 Hvem er parterne – er aftalen direkte med biogasanlægget, eller går det gennem en leverandørforening?
- 2 Er der pligt til at være medlem af en leverandørforening for at kunne levere?
- 3 Hvad binder jeg mig til at levere og aftage? Er det hele bedriftens producerede husdyrgødning, eller er det kun det, der produceres på bestemte ejendomme?
- 4 Hvor lang tid er jeg bundet af aftalen – er der en kortere eller længere uopsigelsesperiode?
- 5 Hvordan er jeg stillet ved ophør af produktion eller salg af bedriften?
- 6 Hvilke krav stilles der til den leverede husdyrgødning, f.eks. til tørstofindhold?
- 7 Hvad er kvaliteten af den afgassede biomasse, jeg får retur? Der bør være en afgivelse af krav til N, P og andre relevante forhold.
- 8 Hvem sørger for, at der sker afhentning og levering af biomasse? Er det biogasanlægget, der har ansvaret?
- 9 Hvilke krav stilles der til afhentningsstedet, herunder til adgangsveje og adgang til tanke? Sørg for at aftale, hvilke kørselsveje, som skal benyttes ved afhentning af biomasse.
- 10 Hvordan sikres det, at transportørerne gør mest muligt for at undgå smittespredning? Der skal være krav om, at lastbiler rengøres, før der afhentes/leveres hos næste leverandør.
- 11 Hvilke procedurer har biogasanlægget for afhentning hos besætninger, der er under offentligt tilsyn på grund af

f.eks. Salmonella Dublin? Er det f.eks. sidst på dagen eller sidst på ugen?

12 Kan biogasanlægget og/eller transportøren gøres ansvarlig, hvis der sker spredning eller overførsel af smitte på grund af deres forhold?

13 Hvordan er økonomien i aftalen? Modtages betaling for den leverede husdyrgødning, og er der udsigt til en bonus, hvis biogasanlægget går godt?

14 Hvad gælder i forhold til klimacertifikater og klimagevinster?

Tilskud til hegning og rydning

Af naturrådgiver Nicolai Smed Kjær

Der kan frem til den 18. december søges om tilskud til rydning og hegning.

Tidligere har kun været tilskud til at opsætte hegn i Natura 2000-områder og på overdrev. Som noget nyt i år er der nu også mulighed for at få tilskud til hegning af arealer, der har en HNV-værdi på 5 eller derover, hvilket er gældende for stort set alle §3-beskyttede naturarealer. Der er samtidig også mulighed for at søge om tilskud på arealer, der indgår i et vådområdeprojekt. Der gives tilskud til hegn, drikkevandsforsyning, faste fangefolde, elforsyninger samt broer og færister.

Tilskud til rydning kan kun søges i særligt udpegede Natura 2000-områder.

Hvis du vil vide mere så kontakt Nicolai S. Kjær, tlf. 7660 2185 / nsk@sagro.dk eller Emil Grøn Jensen, tlf. 9629 6628 / egj@sagro.dk

Udtagning af lavbundsjorde

Af udtagningskonsulent Karen V. Thomasen

Kan vi leve op til kravene om udtagning af lavbundsjorde og mindske klimabelastningen?

Overvej at gå med i frivillige aftaler

Det er gratis at få den indledende rådgivning af udtagningskonsulenterne. Vi anbefaler derfor, at du får vurderet mulighederne for at udtage dine lavbundsarealer. Alle projekter starter med en uforpligtende forundersøgelse for at gennemgå de tekniske muligheder og undersøge lodsejeropbakning, og først senere bliver projektet bindende, så du kan roligt nikke JA til en forundersøgelse og dermed få at vide, om dine arealer egner sig til et projekt.

I lang tid har mange medier haft fokus på udtagning af lavbundsjorde, CO₂-afgifter og iltsvind. Landbruget får skylden for iltsvind i have og fjorde. Der sættes spørgsmålstejn ved de frivillige ordninger, som ligger bag udtagning af lavbundsarealer, og fra mange sider gives der kritik af hastigheden af udtagningen. Landbruget har i forbindelse med Landbrugsaftalen i 2021 meldt ud, at de har en ambition om at udtage 100.000 ha lavbundsjord. Landbruget har et behov for at levere resultater for at vise, at de frivillige ordninger fungerer.

Der er udsigt til en CO₂ afgift, der afhængig af, hvordan den udformes, kan blive dyr for dyrkning af lavbundsjorde. Der er fokus på klimaregnskaber og ESG i virksomheder og banker. Her ses en tydelig effekt på reduktion af klimabelastningen ved at udtage lavbundsjorde.

Lavbundsjordene synker lidt med årene og bliver sværere at dyrke, ikke mindst med udsigt til de større nedbørsmængder som klimaforandringerne giver.

Ny kompensationsmodel

I dag findes der ordninger for udtagning af lavbundsjorde, hvor du kan få engangskompensation, hvis du beholder jorden, hvor den tidligere dyrkning definerer satsen. I november måned 2023 har Landbrugsstyrelsen introduceret en ny kompensationsmodel, der i højere grad afspejler det reelle værditab på de enkelte marker og ligeledes giver en tidligere udbetaling. Denne model afventer lige nu godkendelse i EU-kommissionen.

Alternativt kan der sættes gang i en jordfordeling, som i det hele taget kan gavne dit landbrug, så du måske får en bedre arrondering og noget mere dyrkningssikker jord. Der er også mulighed for blot at sælge jorden til almindelig handelspris. Ordningerne er frivillige, og der er medbestemmelse.

Der er således mange gode grunde til at overveje udtagning af lavbundsarealer og bidrage til nutidens krav. Hvis du beholder arealerne, er der efter udtagning stadigvæk mulighed for at afgræsse, tage slæt og gå på jagt, alt afhængig af hvor våde arealerne bliver.

Kontakt SAGROs udtagningskonsulenter

Du kan kontakte SAGROS udtagningskonsulenter for en snak om mulighederne.

Udtagningskonsulent Anita Hingstman Rasmussen, tlf. 7660 2193 / ahi@sagro.dk, og Katrine Falster-Hansen, tlf. 7660 2189 / kfh@sagro.dk, Esbjerg

Udtagningskonsulent Karen V. Thomasen, tlf. 9629 6932 / kvt@sagro.dk, Holstebro